

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2013. január–június

A tartalomból

1 Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok

1 Ágazati teljesítmények

2 Társadalmi és jövedelmi folyamatok

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok

- 2013 elején a globális pénz- és tőkepiacokra a pozitív hangulat volt a jellemző, amelyet a jegybankok likviditásfokozó intézkedései erősítettek. Március–április folyamán ugyanakkor a ciprusi bankválság következtében újra felerősödtek a recesszió miatti félelmek. Emellett a világgazdaság növekedési kilátásait rontja több, meghatározónak számító fejlődő ország teljesítményének lendületvesztése.
- A Nemzetközi Valutaalap legfrissebb előrejelzése szerint a **globális gazdaság teljesítménye** 2013-ban 3,1%-kal fog bővülni. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított GDP 2013 II. negyedévében – az I. negyedévi 0,6%-os bővülést követően – 0,9%-kal¹ emelkedett az előző év azonos időszakához képest.
- 2013 első hat hónapjában az **Egyesült Államok** gazdasági teljesítménye 1,4, Kínáé 7,8, Japáné 0,5%-kal bővült az egy évvel azelőttihez képest².
- Az előzetes adatok alapján 2013 I. félévében az **Európai Unió (EU-27) tagországainak együttes teljesítménye 0,5%-kal volt alacsonyabb** az egy évvel korábbinál. A csökkenésben számottevő szerepet játszik a dél-európai országok recessziója. Az unió legnagyobb nemzetgazdasága, Németország teljesítménye gyakorlatilag stagnált (+0,1%²).
- **Hazánk bruttó hazai terméke** a KSH – korlátozott információk bázisra épülő – gyorsbecslése szerint **2013 II. negyedévében** 0,5%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest, 2013 I. félévében pedig összességében 0,2%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól.
- 2013 II. negyedévében az előző negyedévhez képest a szezonálisan és naptárhatással kiigazított index (100,1%) alapján gyakorlatilag stagnált a magyar gazdaság.
- **2013 január–júniusában** a nemzetközi összehasonlítás során használt szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint a magyar gazdaság teljesítménye gyakorlatilag stagnált (99,9%) az egy évvel korábbihoz mérten, amellyel az **uniós rangsor középmezőnyében helyezkedünk el**.
- A **nemzetgazdasági beruházások** volumene **2013 II. negyedévében** 4,6%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A bővülés öt éve tartó folyamatosan csökkenő tendenciát tört meg. Az alacsony bázis-hoz mért növekedésen belül az építési beruházások 5,8%-kal, míg a gép- és berendezésberuházások 2,4%-kal emelkedtek. **2013 I. félévében** a beruházások volumene 1,2%-kal maradt el az egy évvel korábbitól.
- Az **előzetes külkereskedelmi adatok** szerint a **2013. január–júniusi időszak** egészét tekintve a kivitel és a behozatal **euróban** kifejezett értéke egyaránt 0,9%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban. A külkereskedelmi mérleg az első félév végén 3681 millió eurós aktívummal zárt, 61 millió euróval többel, mint az előző év azonos időszakában.

¹ Szezonálisan kiigazított.

² Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

- A részletesen feldolgozott **első öthavi adatok alapján** az árufőcsoportok közül a forgalom mindkét irányában a legjelentősebb súlyt képviselő gépek és szállítóeszközök kivitelének és behozatalának **volumene** egyaránt 2,4%-kal nőtt az egy évvel korábban mérthez képest. A szintén jelentős arányú feldolgozott termékek export- és importvolumene ennél dinamikusabban, 6,1%-kal, illetve 4,2%-kal bővült.
- Az **év első öt hónapjában** a külkereskedelmi forgalom **forintárszintje** az exportban 0,6%-kal, az importban pedig 1,5%-kal volt alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában, így a cserearány 0,9%-kal javult.
- A Nemzetgazdasági Minisztérium adatai szerint **2013 január–júliusában** az **államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** 851 milliárd forintot tett ki, 414 milliárd forinttal többet, mint a megelőző év azonos időszakában. A romláshoz hozzájárultak a szervezeti változások, amelyek révén 2013-ban már központi költségvetési kiadásként jelentkeztek az átvett egészségügyi, szociális és egyéb intézmények kiadásai, valamint a köznevelésben a pedagógusok illetménye.
- A Magyar Nemzeti Bank előzetes adatai szerint 2013. június végén a **háztartások bruttó pénzügyi vagyona** 29,0 billió forint volt, 6,7%-kal több az egy évvel korábbinál. A tartozások 9,3 billió forintot, a 2012. június végénél 6,8%-kal kevesebbet tettek ki. A két tényező különbségeként előálló nettó pénzügyi vagyon 19,7 billió forint volt, 14%-kal több az egy évvel korábbinál. A tartozások oldalán megjelenő **devizahitelek** június végi állományi értéke (4,6 billió forint) közel 13%-kal maradt el az egy évvel korábbitól. A **háztartások nettó finanszírozási képessége** a 2013 második negyedévével záruló elmúlt egy évben 1630 milliárd forint volt, ami a GDP 5,7%-ának felelt meg.

Ágazati teljesítmények

- A bruttó hazai termék II. negyedévi bővüléséhez kedvezően járult hozzá a **mezőgazdaság** teljesítménye. Míg az ágazat 2012. évi gyengébb teljesítménye elsősorban a rendkívüli szárazság következménye, az idei év időjárása az első félévben mentes volt a szélsőségektől, bár nyáron a csapadékhiány erősödött.
- A **mezőgazdasági termékek termelőiár-színvonala** 2013 első félévében 12,8%-kal volt magasabb a 2012 azonos időszakánál. A **mezőgazdasági termékek felvásárlása** 2013 első félévében 6,6%-kal csökkent. A visszaesés a növénytermesztési és kertészeti termékek körében jóval nagyobb mértékű volt, mint az állati termékek esetében.
- Az **ipari termelés volumene** 2013 első félévében 1,6%-kal alacsonyabb volt, mint egy évvel korábban. A külpiaci értékesítés volumene 1,4%-kal meghaladta az előző év azonos időszakának szintjét, ugyanakkor a hazai eladásoké 4,1%-kal elmaradt attól.
- Az ipari kibocsátás több mint kilenctizedét előállító **feldolgozóipar alágai** közül továbbra is a legnagyobb részesedésű járműgyártás az ipar húzóereje, az első félévben volumene 12,3%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, ugyanakkor a két másik jelentős részesedésű alágban, a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásában 14,5, az élelmiszeriparban pedig 3,1%-os visszaesés következett be.

- A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozások körében az **egy alkalmazásban állóra jutó ipari termelés** az első félévben 1,8%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, ami gyakorlatilag az előző évihez képest változatlan létszám (+0,1%) mellett következett be.
- Június végén a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok összes **rendelésállományának** volumene 10,5%-kal volt magasabb az egy évvel korábbinál. A bővülés a korábbi megrendeléseknek köszönhető, júniusban ugyanis az összes **új rendelések** volumene 5,5%-kal csökkent.
- Az **ipari termelői árak** január–júniusban 0,3%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. A hazai értékesítési árak 0,2%-kal mérséklődtek, elsősorban az energiaszektorban történt árszínvonal-csökkenés miatt, miközben a feldolgozóiparban átlagosan 1,2%-kal nőttek az árak ebben az időszakban. A külpiazi értékesítés árai átlagosan 0,7%-kal emelkedtek a tavalyi év első félévéhez képest.
- Az **építőipari termelés volumene** az első félévben 7,2%-kal nőtt a 2012. első félévi alacsony bázishoz képest. Az épületek építése 6,7, az egyéb építményeké 7,6%-kal bővült. Az **új építőipari szerződések volumene** 6,5%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Az építőipari vállalkozások **szerződésállománya** június végén 11,7%-kal magasabb volt, mint egy évvel korábban. Az év első felében az **építőipar termelői árai** 1,6%-kal emelkedtek.
- Tovább folytatódott a **lakásépítés** – már több mint négy éve tartó – csökkenése. Idén az első félévben 2680 új lakást építettek, kétötödével kevesebbet, mint a megelőző év ugyanezen időszakában. Az építésügyi szakhatóságok **3401 lakás építésére adtak ki engedélyt**, ez 30%-os csökkenést jelent az egy évvel azelőttihez képest. Az **építetőkör** összetételét továbbra is a természetes személyek dominanciája jellemzi, bár az év első felében a vállalkozások által épített lakások aránya kissé emelkedett, néhány Budapesten befejeződött építésnek köszönhetően. A használatba vett lakások **átlagos alapterülete** 100 m² volt, ez 4 m²-rel kevesebb, mint egy évvel korábban. Tovább csökkent a **megszűnt lakások száma** (383 darab), az első félévben közel 70%-kal.
- A szolgáltató ágazatok közül a **kiskereskedelmi forgalom** volumene 2013 első félévében 0,5%-kal maradt el az előző év azonos időszakától. Az áprilisban és májusban megfigyelt élénkülés megtorpant, júniusban alábbhagyott a lakosság vásárlási kedve: az eladási forgalom 0,9%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Az összforgalom csaknem felét kitevő élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem eladásai az első félévben 0,6, a nem élelmiszertermékeké 1,3%-kal csökkentek. Utóbbin belül a legnagyobb visszaesést a bútort-, és műszakicikküzletek szenvedték el (6,4%), melyet júniusban a digitális átállás miatti készülékvásárlások némileg enyhítettek. Csökkenő üzemanyagárak mellett ugyanakkor az üzemanyag-forgalom 0,9%-kal bővült az első félévben.
- A **kereskedelmi szálláshelyeken** a vendégek száma 5,9, a vendégéjszakáké 4,9%-kal emelkedett 2013 első félévében. Mind a belföldi-, mind a külföldi vendég-forgalom bővült a vizsgált időszakban. A vendégforgalom emelkedése a szálláshelyek bruttó árbevételében is megmutatkozott és összesen 10%-os növekedést könyvelhettek el.
- A **vendéglátóhelyek** eladási forgalmának volumene az előző évhez képest 1,6%-kal csökkent, és 2013 első hat hónapjában összesen mintegy 350 milliárd forintot tett ki.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- Az előzetes **népmozgalmi adatok** alapján 2013 I. félévében 41 709 gyermek született, 4,5%-kal (1976 fővel) kevesebb, mint egy évvel korábban, a születési arányszám 8,9 ezrelékről 8,5 ezrelékre mérséklődött. Az elhunytak 64 277 fős száma 4,3%-kal (2874 fővel) elmaradt a

2012. I. félévétől, a halálozási arányszám – 0,5 ezrelékpontos csökkenés mellett – 13,1 ezrelék volt. Mindezek együttes hatására a természetes fogyás 2013 I. félévében 22 568 főt tett ki, 898 fővel kevesebbet az egy évvel korábbinál. A csecsemőhalálozások aránya egy év alatt 5,4 ezrelékről 5,1 ezrelékre mérséklődött. 2013. január–júniusban 14 454 házasságot kötöttek, 1,0%-kal kevesebbet, mint 2012 azonos időszakában.

- 2013 II. negyedében a **foglalkoztatottak száma** – a 15–64 éves népességben belül – 3 millió 899 ezer fő volt, 60 ezer fővel (1,6%-kal) több az egy évvel korábbinál. A **foglalkoztatási arány** 1,1 százalékponttal 58,3%-ra nőtt. A foglalkoztatottság növekedése szinte kizárólag a férfiakhoz kötődött, körükben a foglalkoztatási arány 64,4, a nők esetében pedig 52,4% volt. A foglalkoztatás bővülése jellemezte a 15–24 éves fiatalokat, a legjobb munkavállalási korú 25–54 és az idősebb 55–64 éveseket egyaránt. A javuló foglalkoztatási trend **2013. május–július időszakában** is folytatódott. A foglalkoztatottak 3 millió 931 ezer fős száma 61 ezer fővel, 58,7%-os foglalkoztatási arányuk pedig 1,1 százalékponttal haladta meg az egy évvel korábbit.
- A **munkanélküliek száma és aránya** – szintén a 15–64 éves népesség körében és az év második negyedében – némileg csökkent 2012 II. negyedéhez képest. A munkanélküliek 449 ezer fős száma 22 ezerrel, a munkanélküliségi ráta 10,3%-os értéke pedig 0,6 százalékponttal volt alacsonyabb az egy évvel korábbinál. A férfiak esetében csökkent, a nők körében viszont kissé nőtt a munkanélküliség, előbbiek munkanélküliségi rátája 10,1, utóbbiaké 10,6% volt. A 15–24 éves fiatalok, továbbá a 25–54 és az 55–64 évesek munkanélkülisége egyaránt mérséklődött 2012 II. negyedéhez képest. A munkanélküliek 49,1%-a legalább egy éve keresett állást, a munkanélküliség átlagos időtartama 18,3 hónapról 17,3 hónapra csökkent egy év alatt. **2013. május–július időszakában** a munkanélküliek száma és aránya tovább mérséklődött. A munkanélküliek száma 445 ezer fő volt, a munkanélküliségi ráta pedig 10,2%, előbbi 12 ezerrel, utóbbi 0,4 százalékponttal alacsonyabb az egy évvel korábbinál.
- 2013 I. félévében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi **bruttó átlagkeresete** 228 200, ennek nettó összege 149 400 forint volt. Előbbi 3,4, utóbbi 4,8%-kal haladta meg a 2012. I. félévét. A **verseny- és a nonprofit szférában** egyaránt 4,9%-kal nőttek a nettó bérek, a költségvetés területén – a közfoglalkoztatás hatását kiszűrve – 5,6%-os emelkedés következett be. A költségvetési és a nonprofit szférában alkalmazottak egy része – az adó- és járulékváltozások ellentételezése céljából – a keresetbe nem tartozó **kompenzációban részesült**, a juttatás havi összege bruttó 10 500, illetve 11 200 forint volt.
- Tovább lassult a **fogyasztói árak** emelkedésének üteme, negyedik hónapja van 2% alatt az infláció. A háztartásienergia-árak év eleji esése és a tartós fogyasztási cikkek mérséklődő árai mellett a rezsicsökkentés júliusban hatályba lépett elemei is éreztették hatásukat, miközben a gyenge belső kereslet is a csökkenés irányába hatott. Júliusban 1,8, 2013 **első hét hónapjában** pedig 2,3%-kal emelkedtek az árak az előző év azonos időszakához képest. A nyugdíjasok első hét hónapra számított árindexe (102,2%) kismértékben, de elmaradt a teljes lakosságétól.
- 2013 I. félévében 174,9 ezer **bűncselekményt** regisztráltak, az előző évinél 16%-kal kevesebbet. A mérséklődés leginkább a közrend és a vagyon ellen elkövetett jogsértések számának csökkenéséből adódott, miközben emelkedés jellemezte a kisebb súlyú közlekedési bűncselekményeket. (A növekedés hátterében kizárólag az ittas állapotban történő járművezetés állt.) A jogsértéseken belül az enyhébb elbírálás alá eső vétségek száma, valamint a büntetetté egyaránt mérséklődött.

1. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2013. január–június

Megnevezés	2012	2013.		
		január–május	június	január–június
Ipari indexek				
termelés	98,2 ^R	98,2 ^R	99,4	98,4
értékesítés belföldre	96,1	96,0 ^R	95,5	95,9
értékesítés exportra	99,3	101,8 ^R	99,5	101,4
létszám	97,9	100,0	100,3	100,1
termelékenység	100,4	98,1 ^R	99,0	98,2
Építőipari termelés indexe	93,4 ^R	105,7 ^R	112,4	107,2
Mezőgazdasági értékesítés indexe	102,3	94,7	87,7	93,4
Kiskereskedelmi forgalom indexe	97,8	99,6	99,1	99,5
Behozatal értéke, millió euró	73 267	30 579 ^R	6 157	36 736
értékindexe	100,5	101,1	99,7	100,9
Kivitel értéke, millió euró	80 090	33 678 ^R	6 739	40 417
értékindexe	100,1	101,8	97,0	100,9
Árindexek				
ipari termelői árak	104,3	100,3	100,6	100,3
ipari belföldi értékesítési árak	105,3	99,8	99,8	99,8
mezőgazdasági termelői árak	115,4	114,4	106,5	112,8
behozatali forintárak	104,2	98,5
kiviteli forintárak	102,9	99,4
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 674	2 641 ^R	2 714	2 653
index	99,4	99,6 ^R	100,6	99,8
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	11,0	10,3 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	223,1 ^R	228,0 ^R	228,8	228,2
nominális index	104,7 ^R	103,3	103,7	103,4
Nettó átlagkereset, ezer forint	144,1 ^R	149,4 ^R	149,9	149,4
nominális index	102,1 ^R	104,7 ^R	105,1	104,8

^{a)} A 15–64 éves népességen belül.

^{b)} 2013. április–június.

^R Revideált adat.

2.) 2013. január–július

Megnevezés	2012	2013.		
		január– június	július	január– július
Fogyasztóiár-index	105,7	102,3	101,8	102,3
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-607	-722	-130	-851
Ebből:				
központi költségvetés	-620	-914	-179	-1 093
társadalombiztosítási alapok	-118	136	44	180

További információk, adatok (linkek):

[Táblák](#)

www.ksh.hu

Elérhetőségek:

Tájékoztatási főosztály, Elemző osztály

Freid Mónika főosztályvezető-helyettes

Monika.Freid@ksh.hu, Telefon: (+36-1) 345-1296

[Információs szolgálat](#), Telefon: (+36-1) 345-6789